

Wat doen we als de kinderen weer naar school mogen?

Gepubliceerd op 7 april 2020 op LinkedIn

Luc Koning Pravoo-instituut

Laat ik er vast maar mee beginnen

Als op een mooi moment de kinderen weer naar school (ik ga het hebben over de basisschoolleeftijd) kunnen, zullen veel deskundigen opstaan en de scholen vertellen wat men moet gaan doen. De een zal het nog beter weten dan de ander. Leerkrachten zijn ook niet gek. Die dachten en denken ook wel: wat als? Reken erop dat veel instanties aan zullen bieden u te helpen, maar doe het vooral zelf en houd het 'klein'.

Laat ik toch ten aanzien van de vraag (ik weet het, het is link en iedereen heeft er verstand van): Wat als.....? een voorzet doen. Ik zal een pleidooi houden voor de pedagogische prioriteit.

Ja, wat als de kinderen weer naar school mogen?

Ik lees hier een daar al verhalen waarin die vraag aan de orde komt en vaak gaat het dan over het bijspijkeren van de kinderen met zwakke leerprestaties. Men heeft in februari de meeste kinderen getest en geobserveerd en weet welke kinderen er belemmeringen ondervonden in hun leer- en ontwikkelingsproces en dan is het beste antwoord volgens velen: stampen en herhalen als het maar op de manier gebeurt van de expliciete directe instructie. Kirschner en anderen hebben immers videoboodschappen gestuurd en er zijn minstens drie instanties op LinkedIn geweest die gewezen hebben op het belang van het aanleren van de letters bij kleuters. Je moet immers aan de opbrengsten denken en lang niet alle kinderen hebben goed thuisonderwijs gehad. Ja, dan moet je wel.....

Hoe zal het straks zijn?

De manier waarop kinderen uit deze onderwijsomgeving komen, zal heel verschillend zijn. Sommige kinderen zullen de draad weer opnemen, de coronacrisis van zich afschudden en doen alsof we er weinig aan de hand is geweest. Andere kinderen zullen blij zijn dat ze weer naar school mogen, omdat ze de leerkracht, de klasgenoten en het dagelijkse houvast hebben gemist. Sommige kinderen blijken thuis voldoende opgepikt te hebben om de draad weer op te nemen en (gewoon) verder te gaan. Andere kinderen hebben ongewenste ervaringen opgedaan omdat het thuis niet leuk was en de ouders niet in staat waren hun kinderen te begeleiden en nog weer andere kinderen hebben angsten ontwikkeld, zijn nerveus geworden, hebben stress ervaren en zijn bang of boos of verdrietig. Ik kan u verzekeren dat er geen eenduidige corona-syndroom zal ontstaan, omdat de veerkracht en de ervaringen van de kinderen divers zijn.

Betekent dit dat er straks ook allerlei sociaal-emotionele differentiatiegroepjes samengesteld moeten worden op basis van een corona-signaleringslijstje? Neen. Wat moet men dan doen?

De pedagogische prioriteit

De groep kinderen was voor de sociale quarantaine al een groep. De kinderen kenden elkaar en de invalshoek

moet straks ook weer die groep zijn. Dat betekent dat niet de eerste zorg de kennis en vaardigheden moeten zijn, maar het welbevinden van de kinderen. Dat betekent niet dat er niet gerekend en getaald hoeft te worden, maar er moet veel tijd genomen worden om de ervaringen te delen met elkaar. Er moeten vijf dingen gebeuren:

- 1. Kinderen, maar ook de leerkrachten moeten samen de vreugde beleven dat de scholen weer open zijn. Er moet dus iets van een (bescheiden) feestje gevierd worden.
- 2. De leerkrachten en kinderen moeten delen wat ze meegemaakt hebben toen ze niet naar school konden.
- 3. De kinderen en leerkrachten moeten hun ervaringen niet alleen mondeling delen, maar ook in de vorm van creatieve activiteiten.
- 4. De kinderen en leerkrachten moeten weer even aan elkaar wennen en wat meer samenspel- en samenwerk-activiteiten uitvoeren.
- 5. Er zal gesproken moeten worden over de mensen die overleden zijn ten gevolge van de het virus. Misschien hebben kinderen wel familieleden of goede bekenden verloren.

(Ik hoef deze 5 dingen niet in detail uit te werken. De leerkrachten kennen zelf voldoende mogelijkheden en werkvormen om dit uit te werken. Bij kleuters doet men dit natuurlijk heel anders dan met kinderen in de bovenbouw.)

Ondertussen observeren de leerkrachten de kinderen goed om te weten welke kinderen er totaal anders zijn dan voor de schoolsluitingen en welke kinderen er angsten ontwikkeld hebben. Daaruit moet men zorgactiviteiten opzetten. Het sociaal-emotionele welzijn is de eerste opdracht van de scholen. Dat betekent niet dat er ook niet gewoon gerekend en getaald hoeft te worden.

Het is belangrijk om niet meteen te gaan toetsen. Wat de leerstof betreft kunnen de leerkrachten het beste nu al in deze periode, nu de scholen nog gesloten zijn, zelf wat - halverwege- lessen ontwerpen (of er al vast over nadenken), waarbij u met de leerstof gaat zitten halverwege de tijd die kinderen niet op school zijn geweest. (Hoewel we nog niet precies weten wanneer de kinderen weer naar school mogen)

Die lessen kunnen u helpen om in te schatten wat leerstofinhoudelijk aan te bevelen is. Doe alles straks in elk geval RUSTIG en niet gehaast. Neem de tijd en weet waar de prioriteiten moeten liggen. Die pedagogische prioriteit geldt ook voor de kinderen met leerproblemen. Schat zelf in wanneer de speciale leerlingbegeleiding weer kan starten.

Er valt nog wel meer over te zeggen, maar laat ik het hier maar even toe beperken.

Wat ik trouwens ook hoop

Voor veel kinderen bestond het thuisonderwijs uit oefenen en lesjes maken en vooral ook uit veel schermtijd. Ik hoop dat de scholen straks niet massaal overstappen op schermonderwijs, omdat men nu ontdekt heeft wat de mogelijkheden daarvan zijn. Dat zou een denkfout zijn. Die afgelopen periode moet nu gecompenseerd worden door belevend onderwijs.